

Ναυπάκτου Ιερόθεος: Θαύμα και ιατρική θεραπεία

[/ Γνώμες](#)

Του Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιεροθέου

Ζοῦμε σέ ἐποχή συγχύσεως σέ πολλά θέματα, ἥτοι μεταξύ πίστεως καί μαγείας, ἀφοῦ μερικοί θεωροῦν τήν πίστη ὡς μαγεία, ἢ τήν μαγεία ὡς πίστη, μεταξύ πίστεως καί ἐπιστήμης, ἀφοῦ, ἄλλοτε ὑπερτονίζεται ἡ πίστη σέ βάρος τῆς ἐπιστήμης καί ἄλλοτε ὑπερτονίζεται ἡ ἐπιστήμη σέ βάρος τῆς πίστεως.

Σέ μιά τέτοια ἐποχή ἀπαιτεῖται «διάκριση τῶν πνευμάτων», πού εἶναι τό μεγαλύτερο χάρισμα, τό νά ξεχωρίζη, δηλαδή, κανεῖς τί εἶναι θεϊκό καί τί εἶναι δαιμονικό, τί προέρχεται ἀπό τόν Θεό καί τί ἀπό τόν διάβολο. Αὕτη ἡ διάκριση εἶναι ἡ οὐσία τῆς ἐμπειρικῆς θεολογίας.

Γιά νά στηριχθῇ αὐτή ἡ ἄποψη θά χρησιμοποιήσω ἕνα καταπληκτικό παράδειγμα θεραπείας ἀπό μιά ἀσθένεια, μέ τήν ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ διά τοῦ ἁγίου **Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ**, πού ἔγινε σέ μιά κατάκοιτη καί ἀκίνητη-παράλυτη γυναίκα, καί τήν περιγράφει ὁ ἅγιος **Φιλόθεος ὁ Κόκκινος**, Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καί φίλος καί συμμαθητής τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ.

Τό περιστατικό αὐτό ἔγινε στήν Καστοριά καί δείχνει κατά ἐμφανέστατο τρόπο ὅτι ὑπάρχει σαφής διαφορά μεταξύ θεραπείας μιᾶς ἀσθένειας μέ ἰατρική παρέμβαση καί θαύματος μέ παρέμβαση τοῦ Θεοῦ, καί κυρίως φαίνεται ὅτι τό θαῦμα γίνεται ἀπό τόν Θεό διά πρεσβειῶν τῶν ἁγίων, ὅταν ἐξαντληθοῦν ὅλα τά ἄλλα θεραπευτικά μέσα τῶν ἰατρῶν, καί φυσικά δέν συνιστᾷ ἀναίρεση ἢ ὑποκατάσταση τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης.

Ὁ ἅγιος Φιλόθεος Κόκκινος στό βίο τοῦ ἁγίου **Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ** πού συνέγραψε, γράφει γιά τό θέμα αὐτό.

«Μία γυναίκα εὐγενῆς καί εὐπρεπῆς, ὀνομαζομένη Ζωή, παθαίνει δριμύ πόνο στά ἐντόσθια, πού τά ἐπίεζε καί τά ἐστριφογύριζε τόσο δυνατά, ὥστε καθημερινῶς νά χύνωνται ἀπό ἐκεῖ ὀχετοί αἱμάτων. Ἡ γυναίκα ὑφίστατο γιά πέμπτο ἔτος τήν βαρειά αὐτή πάθησι, ἐνῶ φάρμακο δέν ὑπῆρχε καί κάθε τέχνη ἰατρῶν ἀπέβαινε ἀνίσχυρη, διότι, παρ' ὅλο πού καθημερινῶς ἐφήρμοζε πολλές ἐπινοήσεις, δέν ἐπετύγχανε τίποτε, ὥστε ν' ἀπελπισθῇ καί γιά τή ζωή τῆς ἀσθενοῦς. Δέν ἐπρόκειτο δέ οὔτε γιά τόσο διάστημα χρόνου ν' ἀνθέξη, ἀφοῦ τόσο πολύ ἔλειωνε ἡ σάρκα της, ἄν δέν εἶχε σῶμα τόσο δυνατό καί ρωμαλέο καί δέν διατηροῦσε ὑγιῇ τήν ὀρεξι γιά τροφή• ἔτσι κατῶρθωσε ἡ φύσις νά ἀνταπεξέλθῃ στόν τόσο δυνατό πόλεμο τοῦ νοσήματος. Ἀλλά μέ τόν καιρό νικήθηκε, ἀπό τό μήκος τοῦ χρόνου δαμασμένη, καί ἀπό τότε ἔμεινε κατάκοιτη καί σχεδόν ἀκίνητη, ἄλλα δύο ἔτη πέρα ἀπό τά προηγούμενα πέντε.

»Καθώς μέ τόν καιρό ὑψωνόταν λαμπρῶς ἡ φήμη τῶν θαυμάτων τοῦ μεγάλου Γρηγορίου, τῶν παραδόξως τελουμένων τόσο σ' ἐκεῖνο τό μέρος ὅσο καί στή μεγάλη Θεσσαλονίκη, ὅταν ἔμαθε γιά τά λεγόμενα ἡ ἀσθενής αὐτή, καταφεύγει μέ πίστι πρὸς τή θεία δύναμι πού ἐνεργοῦσε σ' ἐκεῖνον. Ἀφοῦ προκάλεσε τούς πρεσβυτέρους τῆς Ἐκκλησίας, κατά τά θεῖα λόγια, πρῶτα παρασκευάζει τήν τέλεσι τοῦ εὐχελαίου κοινῶς, ἔπειτα δέ ζητεῖ στό τέλος τοῦ εὐχελαίου τήν τέλεσι εὐχῆς καί δεήσεως ὑπέρ αὐτῆς πρὸς τόν θεῖο Γρηγόριο. Ὅταν ἐτελεῖτο αὐτή ἡ εὐχή ἀπό τούς πρεσβυτέρους κατά τούς κανονισμούς, ἐπειδὴ δέν μπορούσε νά στέκεται καί νά ψάλλῃ τά θεῖα μαζί μέ τούς ὑπέρ αὐτῆς εὐχομένους καί ψάλλοντας, διότι ἦταν κατάκοιτη καί ἀκίνητη, καί ἀπό τήν κλίνη παρακαλοῦσε θερμῶς τόν ἅγιο καί ἐπιζητοῦσε πιστῶς τήν ἀπό αὐτόν χάρι καί βοήθεια. Καί, ὡ

τῶν παραδόξων ἔργων καί θαυμάτων σου, Χριστέ, αὐτή πού ἔλειωνε τίς σάρκες της τόσον χρόνο καί ἦταν παράλυτη καί σχεδόν ἀκίνητη, ὅχι ἔπειτα ἀπό μία ἡμέρα, ὅχι ἔπειτα ἀπό διάστημα μιᾶς ὥρας, ἀλλ' εὐθύς ἀμέσως, ἐνῶ ἐκεῖνοι προσεύχονταν κι' ἔψαλλαν ἀκόμη, σηκώνεται ἀμέσως ἀπό τήν κλίνη, ἐνῶ ὅλοι ἔβλεπαν, δυνατή, εὐρωστη στό σῶμα, χωρίς νά φέρη ἐπάνω της οὔτε ἵχνος σχεδόν ἀπό τό χρόνιο ἐκεῖνο πάθος καί ἀπό τήν νοσηρά κατάστασι, ὥστε τό θαῦμα νά καταπλήσῃ καί νά μή ἔχη τοῦτο τίποτε κατώτερο ἐκείνου πού διενεργήθηκε παλαιά ἀπό τόν ἴδιο τόν Χριστό ὑπερφυῶς στόν παράλυτο, εἴτε τῆς Καπερναοῦμ σκεφθῇ κανείς εἴτε τῆς προβατικῆς κολυμβήθρας, μόνο πού ἐκεῖ ἐνήργησε ὁ ἴδιος μόνος του, ἐδῶ δέ ἀνέστησε ἀπό τήν κλίνη καί τό χρόνιο πάθος ἀμέσως ἐπίσης τήν ἀσθενῇ διὰ τοῦ Γρηγορίου, τοῦ μαθητοῦ καί φίλου του».

Ἀπό τό περιστατικό αὐτό ἐξάγονται τά ἐξῆς συμπεράσματα.

Πρῶτον. Ἡ γυναίκα πού ὀνομαζόταν Ζωή ὑπέμενε πέντε χρόνια τήν ἀσθένειά της, ἐξαντλήθηκαν ὅλα τά φάρμακα πού τῆς ἔδιναν οἱ ἱατροί, ἀλλά ἡ ἴδια δέν εἶχε ἀπελπιστῇ, δηλαδή διατηροῦσε τήν ἐλπίδα της.

Δεύτερον. Τό σῶμα της ἔφθασε σέ πλήρη ἐξάντληση, ἐνῶ ἔκανε τήν ἱατρική θεραπεία, καί παρέλυσε. Δηλαδή, ἔκανε ὑπομονή, ἔδειχνε καρτερία, δέν τήν βοηθοῦσαν τά τότε ὑπάρχοντα φάρμακα, «κάθε τέχνη ἱατρική ἀπέβαινε ἀνίσχυρη», καίτοι «καθημερινῶς ἐφήρμοζε πολλές ἐπινοήσεις», ἐννοεῖται ἱατρικές τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἔτσι, χρησιμοποιώντας τήν βοήθεια τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, ἐξαντλώντας ὅλες τίς δυνατότητές της, δέν ἀπελπιζόταν.

Τρίτον. Σέ αὐτήν τήν κατάσταση στήν ὁποία εὐρισκόταν ἄκουσε γιά τά παράδοξα θαύματα πού ἐτελοῦντο ἀπό τόν ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ μετά τήν κοίμησή του καί «κατέφυγε μέ πίστη πρός τήν θεία δύναμη πού ἐνεργοῦσε σέ ἐκεῖνον». Μέσα στόν ἅγιο Γρηγόριο κατοικοῦσε ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ. Αὐτό δέν τό ἔκανε ἀπλῶς μέ μιᾶ προσευχή, ἀλλά κάλεσε πρῶτα τούς ἱερεῖς νά τελέσουν τό ἱερό Εὐχέλαιο καί στό τέλος ζήτησε νά προσευχηθοῦν, ἐννοεῖται οἱ πρεσβύτεροι ὑπέρ αὐτῆς στόν ἅγιο Γρηγόριο. Συμμετεῖχε καί αὐτή στήν προσευχή αὐτή, ζητώντας ἀπό τόν Ἅγιο τήν βοήθειά του. Ἔτσι, χρησιμοποιοῖ τό μυστήριον τοῦ Εὐχελαίου μέ εἰδική δέηση-προσευχή.

Τέταρτον. Τό θαῦμα ἔγινε ἀκαριαῖα, «οὐ μεθ' ἡμέραν, οὐ μετά μικρᾶς τινοῦς ὥρας διάστημα», «ἀλλ' εὐθύς», ἀφοῦ σηκώθηκε ἀπό τήν κλίνη, «ἀθρόα», τήν ὥρα πού προσευχόταν.

Μάλιστα, ὁ ἅγιος Φιλόθεος παραλληλίζει αὐτό τό θαῦμα μέ τά θαύματα πού ἔκανε ὁ Χριστός στήν Καπερναοῦμ καί στήν Κολυμβήθρα στήν προβατική πύλη, πού μέ ἕναν λόγο Του ἔκανε καλά τούς παραλυτικούς. Καί τό συγκεκριμένο αὐτό θαῦμα

ἔγινε ἀπὸ τὸν Χριστό «ἄθρόον» «διὰ τοῦ Γρηγορίου τοῦ μαθητοῦ καὶ τοῦ φίλου Του καὶ τὴν ἀνέστησε ἀπὸ τὴν κλίνη της.

Αὐτό τό περιστατικό δείχνει τὴν διάκριση μεταξύ ἱατρικῆς θεραπείας διὰ φαρμάκων καὶ θαύματος διὰ τῆς ἐπεμβάσεως τοῦ Θεοῦ, καθὼς ἐπίσης τὴν διάκριση μεταξύ θαύματος καὶ μιᾶς περιοδικῆς ἀνακάμψεως τῆς ὑγείας τοῦ σώματος. Ὁ ἄνθρωπος πού ἀσθενεῖ χρησιμοποιεῖ ἐξαντλητικά τὰ πορίσματα τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης, προσεύχεται μέ τὰ μέσα πού ἔχει ἡ Ἐκκλησία καὶ στὴν συνέχεια μπορεῖ νὰ ἐπέμβῃ ὁ Θεός μέ θαυματουργικό τρόπο, δηλαδή τὰ μυστήρια, διὰ μέσου τῶν φίλων Του, ὅταν Τὸν ἐπικαλεσθῇ κάποιος μέ θερμὴ πίστη.

Μέ τὸν τρόπο αὐτόν οὔτε παραθεωρεῖται ἡ ἱατρικὴ ἐπιστήμη ὥσάν νὰ ἀκολουθοῦμε τὸν μανιχαϊσμό, οὔτε περιπίπτουμε σέ μιά κατάσταση μονοφυσιτισμοῦ, πού ὅλα τὰ περιμένουμε μόνον ἀπὸ τὸν Θεό, οὔτε ἀποδίδουμε σέ θαῦμα τὴν μακροχρόνια σωματικὴ εὐεξία ἀπὸ ποικίλους τρόπους, οὔτε ὑποπίπτουμε στὴν ποικιλότροπη μαγεία, ἀφοῦ καὶ ὁ διάβολος μπορεῖ νὰ κάνῃ κάποια «θαυμαστά» γεγονότα, πού μπορεῖ μερικοὶ νὰ τὰ ἀποδίδουν στὸν Θεό.

Ὅντως, χρειάζεται θεολογικὴ διάκριση τὴν ὁποία ἔχουν ὅσοι διαθέτουν «νοῦν Χριστοῦ», διαφορετικὰ πλέουμε μέσα στό πέλαγος τῆς σύγχυσης διαφόρων πνευμάτων.